Příprava dočasného řešení pro oblast sdílení elektřiny

Událost: Workshop Elektroenergetického datového centra

Datum: 18.4.2024

V dubnu 2024 se ve spolupráci se členy ČSRES uskutečnil první odborný workshop Elektroenergetického datového centra (EDC). Hlavním tématem bylo **představení a popis dočasného řešení fungování EDC pro zajištění sdílení elektřiny**.

Na workshopu vystoupili mimo jiné:

- Petr Kusý, předseda představenstva EDC
- René Neděla, vrchní ředitel sekce energetiky a jaderných zdrojů MPO
- Alexandr Černý, ředitel odboru technické regulace elektroenergetiky a plynárenství ERÚ

Workshopu se zúčastnilo **více než 250 zástupců** převážně energetických a průmyslových firem. Ti se seznámili s přípravami a podobou IT řešení EDC, se souvisejícími legislativními změnami, které připravuje MPO a ERÚ, či s případovou studií ke sdílení elektřiny v praxi.

Během závěrečné diskuze získali účastníci mimo jiné odpovědi na otázky:

- Jak bude probíhat komunikace mezi EDC, OTE a obchodníky?
- Podle jakého právního předpisu se budou řešit případné reklamace vyhodnocení sdílení?
- Jaké budou podmínky uzavření smlouvy o přístupu do EDC?
- Jak se sdílení elektřiny promítne do ceny elektřiny od obchodníka?
- …

Proč dochází k legislativním změnám a vzniku EDC?

Decentralizovaná a digitalizovaná. To jsou dvě základní vlastnosti české energetiky budoucnosti. Probíhající modernizace české elektroenergetiky zásadně posílí pozici spotřebitelů na energetickém trhu. Získají totiž lepší přehled o své spotřebě a výrobě elektřiny, více příležitostí, jak s ní dále nakládat, nebo nové možnosti, jak se zapojit do fungování energetického trhu. V první řadě půjde o sdílení elektřiny díky již hotové novele energetického zákona, ale MPO se brzy chystá do Poslanecké sněmovny předložit další novelu, která umožní akumulovat elektřinu a poskytovat flexibilitu pro lepší stabilitu elektrizační soustavy.

Přehled o datech a nižší výdaje

Proces modernizace české energetiky s sebou přinese opravdu výrazný nárůst množství dat, které bude nutné vyhodnocovat, ukládat či předávat dál. Fyzické odečítání údajů o spotřebě elektřiny jednou ročně nahradí možnost vyhodnocovat spotřebu elektřiny vzdáleně každých 15 minut. Data o spotřebě budou předávána mezi zákazníky a distribučními společnostmi jednou denně, tedy 365krát častěji než dosud. V případě sdílení bude možné mít přístup k datům téměř v reálném čase.

Mozkem moderní české energetiky bude Elektroenergetické datové centrum, které zajistí domácnostem a firmám nové informace o jejich spotřebě a jejich členění podle času, tarifu a v některých případech v budoucnosti i podle typu spotřebiče. Výstavba EDC je několikaletý proces rozdělený do fází tak, aby služby zajišťované tímto centrem dostatečně pokrývaly nové možnosti české energetiky, které postupně přináší úpravy legislativy ze strany MPO a ERÚ.

„Ve spolupráci s provozovatelem přenosové soustavy a distributory postupně EDC nabídne komplexní soubor služeb. Budování centra probíhá tak, aby spotřebitelé mohli naplno využít možnosti, které jim nabízí naše novely energetického zákona,“ popisuje René Neděla, vrchní ředitel sekce energetiky a jaderných zdrojů MPO s tím, že první na řadě je nyní zajistit všem zákazníkům možnost sdílet elektřinu. Zároveň postupně přibudou funkcionality umožňující akumulaci a agregaci flexibility.

EDC jako základ pro komunitní energetiku

EDC vzniká jako digitální technické řešení, které má České republice umožnit přechod k moderní decentralizované elektroenergetice. V současnosti je tuzemská, podobně jako evropská elektroenergetika, poměrně centralizovaná, kdy hlavními zdroji jsou velké konvenční elektrárny připojené zejména do přenosové soustavy ČEPS. Vyráběná elektřina je pak zpravidla jednosměrně distribuována do míst spotřeby milionům odběratelů. Velký rozvoj zejména malých obnovitelných zdrojů nyní tento stav mění.

Úkolem EDC bude zajistit správu co nejaktuálnějších dat o spotřebě a výrobě elektřiny v elektroenergetickém systému. Spotřebitelům tak každých 15 minut poskytne aktuální data o jejich spotřebě elektřiny. EDC bude také zajišťovat zprostředkování těchto dat směrem k obchodníkům, distributorům i správci přenosové soustavy a v neposlední řadě bude zajišťovat datový tok o sdílení elektřiny tak, aby bylo mimo jiné jasné, kolik elektřiny jednotliví samovýrobci vyrábějí, a kolik ji dají k dispozici pro sdílení ostatním účastníkům trhu. Role EDC pro bezproblémové, přehledné a spravedlivé fungování komunitní energetiky tedy bude nenahraditelná, neboť propojuje virtuální svět se světem fyzikálním.

„Pokud by nevzniklo vybrané centrální řešení, jako je EDC, musely by se vybudovat systémy výměny dat u každého z provozovatelů sítí a agregátorů a celkové náklady by byly výrazně vyšší. Přenastavení celého systému je spojené jak se zprovozněním EDC, tak i s instalací chytrého měření v síti nízkého napětí. To je nezbytné pro bezpečnou integraci obnovitelných zdrojů do maloodběru. Bez jeho fungování by nebylo možné nad určitou úroveň navýšit instalovaný výkon a zajištění provozu celé soustavy by bylo dražší. Nyní jde skutečně o generační změny, které se neobejdou bez zásadních investic,“ vysvětluje Petr Kusý, předseda představenstva Elektroenergetického datového centra.